
Jõustumise aeg **26.03.2020**

Märgukiri

Koroonaviiruse leviku mõjudega seotud info

FIS § 3 kohaselt teostatakse finantsjärelevalvet finantssektori stabiilsuse, usaldusväarsuse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamise, süsteemsete riskide vähendamise ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamise eesmärgil, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.

Kirjutame teile seoses ajutise iseloomuga sündmuse - koroonaviiruse leviku - mõjust krediiditurule ja majandusele tervikuna. Soovime finantsjärelevalve subjektidelt vastutustundlikku ning eriti isiklikuks tarbeks laenu kasutanud füüsilisest isikust võlgniku (edaspidi – võlgnik; ka - tarbija) suhtes mõistlikult arvestavat käitumist neis olukordades, kus raskused on tekkinud võlgnikust sõltumatutel asjaoludel koroonaviiruse levikust tulenevalt. Ajutise iseloomuga sündmusest põhjustatud lühiajalisi raskusi ei tohi professionaalsed laenuandjad ülalviidatud nõrgemaks osapooleks oleva võlgniku vastu ebamõistlikult ära kasutada.

1. Ajutise iseloomuga sündmusest põhjustatud lühiajalisi raskusi ei tohi professionaalsed laenuandjad ülalviidatud nõrgemaks osapooleks oleva võlgniku vastu ebamõistlikult ära kasutada. Professionaalne laenuandja on suhetes võlgnikuga mõistlik ja paindlik, vältides ebamõistlikke tasusid, tingimusi ja intressitõuse laenulepingute täitmise, restruktureerimise ning rikkumise käsitlemisel.

Finantsinspeksioon on analüüsimas järelevalvelist paindlikkust restruktureeritavate laenude käsitlemisel, sealhulgas riigi garantiiga laenude puhul kui garantii laieneb võlgnike suhtes, arvestades muu hulgas Euroopa Pangajärelevalve Asutuse ja Euroopa Keskpanga vastavasisulise poliitikaga ulatuses, mis see on kohustuslik.

Laenude klassifitseerimine peab kajastama täpselt ja õigeaegselt varade tegelikku kvaliteeti, kuid koroonaviiruse leviku tõttu kokkulepitud maksepuhkus või muu selline tingimus automaatselt ei tähenda selle laenu ümberklassifitseerimist makseraskuste tõttu restruktureeritud või makseviivituses olevaks laenuks. Laenu klassifitseerimisel lähtub laenuandja hinnangust võlgniku laenu tagasimaksmise tõenäosusele, kuid vastava raamatupidamisstandardi rakendamisel väldib liigset protsüklilisust. Kuigi majandusprognoosid aja möödudes täpsustuvad, siis praegusel ajal saab eeldada koroonaviiruse leviku ja selle mõju ajutist iseloomu. Laenuandja saab kaaluda kapitalinõuete määrukses ette nähtud raamatupidamisstandardi IFRS 9 üleminekukorra rakendamist, kui vastav määrus tema suhtes kohaldub.

Kehtiva raamistiku kohaselt on krediidasutustel ja teistel krediidiandjatel laenude allahindluste aluseks olevate hinnangute kujundamisel piisavalt paindlikkust. Soovitame krediidasutustel ja teistel krediidiandjatel vastutustundliku laenamise põhimõtte rakendamiseks koroonaviiruse levikust tingituna kriitiliselt üle vaadata laenude restruktureerimist käsitlevad sise-eeskirjad ning vajadusel kehtestada erireeglid koroonaviiruse põhjustatud olukorras laenulepingu rikkumise ja restruktureerimise käsitlemiseks, samuti veel kord kaaluda võlanõuete loovutamise poliitikat ning vastava turu toimimise mõjusid.

2. Professionaalne laenuandja kaalub põhjalikult kõiki asjaolusid ja rakendab vastutustundliku laenamise põhimõtet enne kui otsustab võlgniku olemasoleva laenukohustuse refinantseerimise oluliselt erinevatel tingimustel (eriti ebamõistlikult kõrge intressiga)

Koroonaviirusest tingitud ajutise olukorra tõttu võivad osad kaaskodanikud olla sunnitud töölt eemale jääma või muul moel ajutiselt tegutsema vähenenud sissetuleku tingimustes. Olukorra leevendamiseks võivad mitmed kodanikud pöörduda krediidasutuse, krediidiandja või -vahendaja poole eesmärgiga sõlmida krediidileping või juba olemasolev laen refinantseerida. Sellest johtuvalt juhime tähelepanu teile hästi tuntud vastutustundliku laenamise põhimõttele VÕS § § 402 lg 3, § 403 lg 21, § 4034 lg-d 1, 2 ja 21; KAVS § 49 lg 1 p-d 1–7, lg 2 p-d 1–3, lg 3 p-d 1–3 ja lg 7 ning Finantsinspektsiooni soovituslike juhendite asjakohastele sätetele. Tarbija peab enne lepingu sõlmimist saama krediidasutuse, krediidiandja ja -vahendaja poolt võimalikult hästi informeeritud selleks, et panna tarbija mõtlema enda majanduslikule olukorrale nii, et ta teeks lepingu sõlmimise suhtes võimalikult ratsionaalse otsuse, mis hiljem võib aidata tal vältida ülelaenamisega seonduvaid probleeme, kuid samas juhtida tähelepanu ka aegruumis võlgnikul olevale riskile, mis on seotud tagatise kaotamise või muu taolise tagajärgega.

Euroopa Keskpanga otsejärelevalve alla kuuluvatele Eesti krediidasutustele ei laiene käesolev märgukiri ulatuses/küsimustes, mis kuulub keskpanga õiguspädevusse.

Ülaltoodud soovitused on antud koroonaviiruse leviku tingimustes ja selle mõju tasandamiseks. Finantsinspektsioon jälgib jooksvalt sündmuste arengut ning täiendab ja täpsustab eelnevat märgukirja vastavalt.

Selgitus

[Märgukiri](#) (pdf, 0.39 MB)